

TÜRK DİLİ

Dil ve Edebiyat Dergisi

Cilt: XCV • Sayı: 673 • Ocak 2008

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Türk Dil Kurumu adına

Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın

Yazı Kurulu

Prof. Dr. Sadık Tural

Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın

Prof. Dr. Mustafa Canpolat

Prof. Dr. Nevzat Gözyayın

Prof. Dr. Saım Sakaoğlu

Prof. Dr. Recep Toparlı

Yayın Danışma (Hakem) Kurulu

Prof. Dr. Ömer Faruk Akün

Prof. Dr. Ali Berat Alptekin

Prof. Dr. Meliha Anbarcıoğlu

Prof. Dr. Mustafa Argunşah

Prof. Dr. Erman Artun

Prof. Dr. Ayten Coşkunoğlu-Bear

Prof. Dr. Abide Doğan

Prof. Dr. Kemal Eraslan

Prof. Dr. Efrasiyap Gemalmaz

Prof. Dr. Tuncer Gülensoy

Prof. Dr. Gürer Gülsevin

Prof. Dr. Günay Karaagaç

Prof. Dr. Filiz Kılıç

Prof. Dr. Hasibe Mazıoğlu

Prof. Dr. Orhan Okay

Prof. Dr. Mustafa Öner

Prof. Dr. Nazım Hikmet Polat

Prof. Dr. Yekta Saraç

Prof. Dr. Celâl Tarakçı

Prof. Dr. Kâzım Yetiş

Prof. Dr. Nuri Yüce

Prof. Dr. Bilal Yücel

Yayına Hazırlık / Düzelti

Ayda Errüm Konukoğlu, Elif Sevindik Karakuş

Yayın Türü • Aylık dergi

Yönetim Yeri

Atatürk Bulvarı 217, 06680 Kavaklıdere/ANKARA

Telefon Yazı İşleri • (0312) 427 28 79

Abone • (0312) 428 61 00/109

Belgegeçer (Faks) • (0312) 428 52 88

Genel Ağ Sayfası • <http://tdk.org.tr>

E-posta • turkdili@tdk.org.tr

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Hangar Marka İletişimi ve Reklam Hizmetleri

Telefon • (0312) 472 07 90

Genel Ağ (İnternet) • www.hangarreklam.com.tr

Baskı: Özkan Matbaacılık Gazetecilik Ltd. Şti.

Basımevi Sorumlu Müdürü • Erhan Özkan

Basımevi Telefonu • (0312) 395 48 91

Basım Yeri ve Tarihi • Ankara, 1 Ocak 2008

ISSN-1300-2155

Türk Dili, Türk Dil Kurumunun elli beş yıldır yayımlanan aylık dergisidir. İlk sayısı Ekim 1951'de yayımlanmıştır.

Türk Dili, Üniversiteler Arası Kurul Başkanlığının kabul ettiği ulusal hakemli dergi niteliğini taşımaktadır.

Türk Dili dergisinde yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlarıdır. Dergide yayımlanan her türlü yazı ve şiirin yayın hakları Türk Dil Kurumuna aittir. *Türk Dili* dergisinde yayımlanan her türlü yazı ve şiir, Türk Dil Kurumunun yazılı izni olmadan başka yerde yayımlanamaz. Ancak, yazı, şiir ve fotoğraflar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazı ve şiirlerin Genel Ağ (İnternet) ortamında yayımlanması; filme alınması, bestelenmesi veya oyunlaştırılması hakları da Türk Dil Kurumuna aittir.

Türk Dili dergisi yayın ilkeleri <http://tdk.gov.tr/turkdili.html> adresinde belirtilmiştir.

Abonelik

Türk Dili dergisine yıllık veya altı aylık abone olunabilir. 2008 yılı için yıllık abonelik 40 YTL, altı aylık abonelik ise 20 YTL'dir. Öğretmen, öğretim elemanı ve öğrenciler için abone tutarı yıllık 30 YTL, altı aylık ise 15 YTL'dir. Ülke dışı için yıllık abonelik 50 ABD dolarıdır. Dergilerin okul dışındaki bir adrese yollanmasını isteyen öğretmen ve öğrenciler, durumlarını gösterir bir belgeyi Kurumumuza abone istekleriyle birlikte göndermelidir. Abone tutarı T. İş Bankası Kavaklıdere Şubesindeki 1093 numaralı hesabımıza (ayrıcılık hesap, havale ücreti alınmamaktadır) veya 128 236 numaralı posta çeki hesabımıza yatırılabilir. Abonelik işlemlerinin tamamlanabilmesi için banka alındı belgesinin Türk Dil Kurumu Yurt İçi ve Yurt Dışı İlişkiler Şube Müdürlüğü Atatürk Bulvarı 217, 06680 Kavaklıdere/ANKARA adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Yetmiş Beşinci Yılında Türk Dil Kurumu: 2007 Yılı Çalışmaları

PROF. DR. ŞÜKRÜ HALÛK AKALIN

Türk dili tarihindeki iki önemli olayın yetmiş beşinci yıl dönümü 2007 yılına rastlamaktaydı...

Türk Dil Kurumu, yüce Atatürk'ün isteği doğrultusunda ve Türk Dili Tetkik Cemiyeti adıyla 12 Temmuz 1932 günü kurulmuş, ardından da Ulu Önder'in öncülüğünde

Dolmabahçe Sarayı'nda 26 Eylül 1932 günü Birinci Türk Dili Kurultayı toplanmıştı.

Kuruluş yıl dönümünü her yıl 12 Temmuz'da, Dil Bayramı'nı da 26 Eylül'de çeşitli etkinliklerle kutlayan Türk Dil Kurumu, Türk dili tarihi açısından son derece anlamlı ve önemli bu tarihleri yetmiş beşinci yıl dönümünde daha kapsamlı bir biçimde kutlama kararı almıştı. Etkinliklerin yalnızca 12 Temmuz ve 26 Eylül günleriyle sınırlı kalmaması ve yıl boyunca yurt çapında kutlanması için hazırlıklara bir yıl öncesinden başlanmıştı. Etkinliklerin bir kurul tarafından tasarlanarak gerçekleştirilmesi ve yürütülmesi amacıyla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun 5 Ekim 2006 günlü ve 528/9 sayılı kararıyla Yetmiş Beşinci Yıl Kutlama Kurulu oluşturulmuştu. Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Prof. Dr. Sadık Tural, Prof. Dr. Recep Toparlı, Prof. Dr. Hasan Eren, Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Prof. Dr. Hamza Zülfikar, Prof. Dr. Nevzat Gözaydın ve Doç. Dr. Melek Özyetgin'den oluşan kurul, kutlamaların yalnızca törenlerle, toplantılarla sınırlı kalmaması; yayın çalışmalarının da gerçekleştirilmesi kararını almıştı. Kutlamaların kamuoyuna yansıtılması ve toplumun geniş bir kesiminin ilgisini

çekmesi amacıyla çeşitli kurumlarla iş birliğine gidilmesi düşüncesi de benimsenmişti. Alınan bu kararların büyük bir bölümü gerçekleştirilerek yetmiş beşinci Dil Bayramı ve Türk Dil Kurumu kuruluş yıl dönümü törenleri düzenlendi, yayın çalışmaları ve toplantı etkinlikleri gerçekleştirildi.

Dil Bayramı kutlamalarına yönelik ilk büyük etkinlik, Türkçe gönüllüsü gençlerin katılımıyla 24 Mart 2007 günü Dolmabahçe Sarayı'nda gerçekleştirildi. *Dil Bayramı'nın Yetmiş Beşinci Yılında Türkçeye Genç Bakış* adıyla ve Atatürk'ün öncülüğünde toplanan dil kurultaylarının yapıldığı salonda düzenlenen toplantıya üniversitelerdeki Türkçe topluluklarının temsilcisi öğrencilerle danışman öğretim üyeleri katıldı. Devlet Bakanı Nimet Çubukçu'nun açış konuşmasıyla katıldığı toplantıda gençlerimiz, Türkçenin karşı karşıya bulunduğu sorunları ve çözüm yollarını tartıştılar; üniversitelerinde gerçekleştirdikleri etkinliklerden ve çalışmalardan bilgi verdiler. Toplantıya katılan, konuşma yapan her gencin coşkusu, Türkçeye olan tutkusu, gözlerindeki pırıltı görülmeye değerdi.

Türk Dil Kurumunun yetmiş beşinci kuruluş yıl dönümü ise 12 Temmuz 2007 günü çeşitli etkinliklerle kutlandı. İlk tören, çalışma grubu üyelerimizin ve çalışanlarımızın katılımıyla Anıtkabir'de düzenlendi. Kurucu ve Koruyucu Genel Başkanımız yüce Atatürk'e çelenk sunulması ve saygı duruşunun ardından Türk Dil Kurumunda gerçekleştirilen törenin açılışına Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdülatif Şener katıldılar. Türk Dil Kurumunun yetmiş beşinci kuruluş yıl dönümü dolayısıyla PTT Genel Müdürlüğü'nün çıkardığı posta pulu ve ilk gün zarfı özel çerçeve içerisinde Cumhurbaşkanı Sezer ile Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Şener'e sunuldu.

PTT'nin çıkardığı ilk gün damgalı zarftan beş bin adet alan Kurumumuz, yetmiş beşinci kuruluş yıl dönümü coşkusunu kamuoyu ile paylaşmak ve Türkçe konusunda duyarlı olan herkesle iş birliği içinde çalışma arzusunu dile getirmek amacıyla hazırlanan bir mektubu bu özel zarfı birlikte yaklaşık dört bin kişiye gönderilmek üzere 12 Temmuz 2007 Perşembe sabahı postaya verdi. Türkçe konusunda duyarlı olduğu bilinen kişilerle birlikte bütün üniversitelerimizin rektörlerine, valilere, belediye başkanlarına, yaygın ve yerel basın yayın kuruluşlarına, yayınevlerine, sanatçılara, yazarlara ve şairlere gönderilen ilk gün zarfının üzerinde Mustafa Kemal Atatürk'ün *Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğun-*

dan kurtarmalıdır sözü yer alıyordu. Pulda ise 4 Ocak 1933 tarihli Türk Dili Tetkik Cemiyetinin Genel Merkez Komitesi toplantısına başkanlık eden Atatürk ve Besim Atalay, Hasan Âli Yücel, Celâl Sahir Erozan, Ahmet Cevat Emre, Dr. Reşit Galip Baydur, Prof. Dr. Afet İnan, Ruşen Eşref Ünaydın, İbrahim Necmi Dilmen, Dr. Hamit Zübeyr Koşay ve Prof. Ragıp Hulûsi Özdem'den oluşan komite üyelerinin yer aldığı fotoğraf bulunuyordu.

Kuruluş yıl dönümü töreninin ardından Türk Dil Kurumu çalışma gruplarının yıllık etkinliklerinin değerlendirildiği, çalışma planlarının gözden geçirildiği ortak ve ayrı ayrı toplantılar da gerçekleştirildi.

Dil Bayramı'nın yetmiş beşinci yıl dönümü ise 26 - 28 Eylül 2007 günlerinde Dolmabahçe Sarayı'nda düzenlenen tören ve etkinliklerle kutlandı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün himayelerinde gerçekleştirilen etkinlikler, 26 Eylül 2007 Çarşamba günü Dolmabahçe Sarayı'nın Medhal Salonu'nda Cumhurbaşkanı Abdulfah Gül, TBMM Başkanı Köksal Toptan, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın ve yüzü aşkın özel davetlinin katılımlarıyla başladı. Açılış oturumunda Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Köksal Toptan, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Dr. Sadık Tural ve Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın açış konuşmalarını yaptılar. Yetmiş beş yıl önce aynı salonda düzenlenen Birinci Türk Dili Kurultayı'nda *Türkçe Sözlük*'ün hazırlanması doğrultusunda karar alan başta Atatürk olmak üzere bütün kurultay üyelerine ithaf edilen *Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu* yoğun diskinin ilk sürümü Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e sunuldu.

Aynı günün akşamı, Dolmabahçe Sarayı'nda Hasbahçe'de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Köksal Toptan, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Dr. Sadık Tural, RTÜK Başkanı Dr. A. Zahit Akman, Karaman Belediye Başkanı Ali Kantürk, Anadolu Ajansı Genel Müdürü Dr. Hilmi Bengi, Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu ve diğer devlet erkânı ile yazarların, şairlerin, sanatçıların, basın ve yayın dünyasından seçkin konukların bir araya geldiği Dil Bayramı Yetmiş Beşinci Yıl Özel Programı TRT'nin katkılarıyla gerçekleştirildi. TRT sanatçılarının şarkılarıyla, türküleriyle, şüirleriyle renk kattığı özel program TRT 2'den canlı olarak yayımlandı. Canlı yayında Türk Dil Kurumu çalışmaları, yayınları tanıtılırken ilk sürümü o gün çıkarılan *Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu* etkileşimli yoğun diskinin tanıtımı da yapıldı.

Yetmiş beşinci Dil Bayramı dolayısıyla Dolmabahçe Sarayı'nda üç gün boyunca düzenlenen oturumlarda çeşitli alanlarda Türkçenin yetmiş beş yıldaki kazanımları, dilimizin karşı karşıya bulunduğu sorunlar, alanında uzman kişilerce ele alınarak tartışıldı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Nevzat Pakdil'in oturum başkanlığını yaptığı *Siyaset Dilinde Türkçe* oturumunun konuşmacıları Prof. Dr. Âlim Işık, Ahmet Tan, Bülent Akarcalı, Ekrem Erdem ve Candaş Tolga Işık idi.

Başkanlığını Doç. Dr. Erol Göka'nın yaptığı *Sağlık Dilinde Türkçe* oturumunda Prof. Dr. Utkan Kocatürk, Dr. Mustafa Şerif Onaran, Prof. Dr. İltեր Uzel, Prof. Dr. Ayla Bayık, Prof. Dr. Cengiz Yakıncı konuşmacıydılar.

Kitle İletişim Araçlarında Türkçe oturumu RTÜK Başkanı Dr. A. Zahit Akman'ın başkanlığında TRT Genel Müdür Vekili Ali Güney, Anadolu Ajansı Genel Müdürü Dr. Hilmi Bengi, Hasan Celâl Güzel, Hakkı Devrim, Defne Samyeli, Oğuz Haksever ve Tansu Polatkan'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

Doğan Hızlan'ın başkanlığında yürütölen *Sanat Dilinde Türkçe* oturumuna ise müzik, edebiyat, sinema ve tiyatro dünyasının yetkin isimleri katıldı. Bu oturumun konuşmacıları Kayahan Açar, Ayşegöl Atık, Hülya Koçyiğit, Sezen Cumhuri Önal, Timur Selçuk ve Levent Ülgen idi.

Küreselleşen Dünyada Türkçe oturumunda ise iktisat, borsa, banka, maliye, uluslararası ilişkiler, ekonometri alanlarında Türkçenin durumu ele alındı. Prof. Dr. Şiir Yılmaz'ın oturum başkanlığını yaptığı toplantıya Prof. Dr. Bedriye Saraçoğlu, Prof. Dr. Haydar Çakmak, Prof. Dr. Sacit Ertaş, Doç. Dr. Türel Yılmaz ve Yrd. Doç. Dr. Müslüme Narin sunumlarıyla katıldılar.

Dünden Bugüne Türkçe konulu oturumun başkanlığını Prof. Dr. Hamza Zülfikar yaparken konuşmacılar Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Prof. Dr. Osman Fikri Sertkaya, Prof. Dr. Mustafa Özkan, Prof. Dr. İgor Kormuşin ve Prof. Dr. Nurettin Demir idi.

Son oturum ise Prof. Dr. Recep Toparlı'nın başkanlığında ve Prof. Dr. Nizami Hudiye, Prof. Dr. Güner Gülsevin, Doç. Dr. Melek Özyetgin ve Doç. Dr. Erdoğan Boz'un sunumları ile katıldıkları *Bugünden Yarına Türkçe* idi.

Türk dili tarihinin dönüm noktalarını oluşturan bu tarihsel olayların anlamlı etkinliklerle kutlanmasının yanı sıra yürütölmekte olan bilimsel çalış-

ma ve araştırmalarla tümünü yetmiş beşinci yıl dönümüne adadığımız diğer etkinliklerimiz ve çalışmalarımız ile ilgili bilgileri, yazımızın sınırları içerisinde sunacağız.

Bilimsel Araştırmalar

Bir bilim kurumu niteliğindeki Türk Dil Kurumu, yalnızca günümüz Türkçesini değil Türk dilinin tarihî dönemlerini, kardeş Türk lehçelerini bilimsel yöntemlerle araştırmakta, hemen her bilim dalında Türkçe terim türetme çalışmalarını yürütmekte; sözlükler, dil bilgisi kitapları ve yazım kılavuzları hazırlamaktadır. Bütün bu bilimsel çalışmalar Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu öncülüğünde gerçekleştirilmekteydi. Ancak kuruluş yasasındaki bazı maddelerini düzenleyen 26 Ağustos 1993 tarihli ve 519 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Anayasa Mahkemesinin 25 Kasım 1993 tarih ve E.1993/51, K.1993/53 sayılı kararı ile iptal edilmesi üzerine yaşanan yasal boşluk sonucunda Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu asli üyeleri seçilememekte, Yürütme Kurulu, Bilim ve Uygulama Kolları ile diğer kurullar oluşturulamamaktadır. Son dönem üyelerin görev süresinin dolduğu tarih olan 8 Kasım 2001'den bu yana diğer bağlı kuruluşlar Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi ile birlikte Türk Dil Kurumunun da asli üyeleri seçilememektedir.

Altı yılı aşkın bir süredir üyeleri, kolları ve kurulları bulunmayan bir kurumun hiçbir çalışma yapmadan, etkinlikler gerçekleştirilmeden durağan bir dönem geçirmesi düşünülemezdi. Üstelik dil gibi sürekli olarak etkileşim, değişim ve gelişim içerisinde bulunan bir alanda hiçbir şey yapmadan durup beklemek asla söz konusu olamazdı. Küresel etkilenmenin yoğun bir biçimde görüldüğü, iş yeri ve ürün adlarında yabancılaşmanın yaşandığı, ürünlerin kullanım kılavuzlarında Türkçeye yer verilmediği, yabancı sözlerin ve terimlerin olur olmaz her yerde kullanıldığı bir ortamda Türkçe için önemli çalışmalar yapılmıyordu. Bu amaçla, gerekli görülen alanlarda üniversitelerin ilgili bölümlerindeki öğretim üyelerinden oluşan çalışma gruplarının kurulması yoluna gidildi. Türk Dil Kurumu Başkanlığının önerisi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun onayı ile kurulan çalışma gruplarında ilgili bilim dalından öğretim üyeleri, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının ve üniversitelerinin izinleri doğrultusunda görev yapmaktadır. Bu çalışma gruplarının kurulması yolunda karar alan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kuruluna, kadrolarındaki öğretim üyelerinin çalışma gruplarımızda görev yapmasına izin veren üniversite rektörlüklerine teşekkür ederiz.

Türk Dil Kurumunun son altı yıldaki bilimsel çalışmalarını gerçekleştiren çalışma gruplarının sayısı, geçen yıl içerisinde görevi sona erenler ve yeni kurulanlarla birlikte yirmi üç olmuştur. Bu çalışma grupları şunlardır:

Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü Çalışma Grubu: Türk Dil Kurumunun kuruluşundan bu yana yayımladığı terim sözlükleri ile hâlen yürütülmekte olan terim çalışmalarında ortaya konulan terimleri tek bir yazılımla bilgisayar ve ağ ortamında kullanıma sunmak amacıyla oluşturduğumuz bu Çalışma Grubumuz, kısa süre içerisinde yazılımını hazırlayarak veri tabanına aktardığı on iki terim sözlüğü ile Kurumumuzun yetmiş dördüncü kuruluş yıl dönümü töreninde 12 Temmuz 2006 günü *Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü*'nü sanal ortamda kullanıma açmıştı. Geçen zaman içerisinde sözlük veri tabanı sürekli geliştirilerek Türk Dil Kurumunun daha önceki yıllarda yayımladığı altmış beş terim sözlüğü veri tabanına aktarıldı.

TDK'nin yayımladığı terim sözlüklerinden veri tabanına aktarılanlar: *Ağaççileri Terimleri Sözlüğü, Asalakbilim Terimleri Sözlüğü, Atletizm Terimleri Sözlüğü, Aydınlatma Terimleri Sözlüğü, Ayaktopu Terimleri Sözlüğü, Bilişim Terimleri Sözlüğü, Bitkibilim Terimleri, Biyoloji Terimleri Sözlüğü, Budunbilim Terimleri Sözlüğü, Ceza Yargılama Yöntemi Yasası Terimleri Sözlüğü, Cimnastik Terimleri Sözlüğü, Coğrafya Terimleri Sözlüğü, Çiftteker Terimleri Sözlüğü, Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü, Dilbilim Terimleri Sözlüğü, Dirilbilim (Biyoloji) Terimleri, Düşem Terimleri Sözlüğü, Edebiyat ve Söz Sanatı Terimleri Sözlüğü, Eğitim Terimleri Sözlüğü, Felsefe Terimleri Sözlüğü, Fizik Terimleri Sözlüğü, Fiziksel Kimya Terimleri Sözlüğü, Geometri, Gökbilim Terimleri Sözlüğü, Gösterim Sanatları Terimleri Sözlüğü, Gramer Terimleri Sözlüğü, Gümrük Terimleri Sözlüğü, Güreş Terimleri Sözlüğü, Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü, Halkbilim Terimleri Sözlüğü, İstatistik Terimleri Sözlüğü, Kentbilim Terimleri Sözlüğü, Kılıçoyunu Terimleri Sözlüğü, Kimya Terimleri Sözlüğü, Kitaplıkbilim Terimleri Sözlüğü, Madencilik Terimleri Kılavuzu, Mantık Terimleri Sözlüğü, Medeni Hukuk Terimleri Sözlüğü, Metalbilim İşlem Terimleri Sözlüğü, Matematik Terimleri Sözlüğü (1983), Matematik Terimleri Sözlüğü (2000), Nükleer Enerji Terimleri Sözlüğü, Orta Öğretim Terimleri Kılavuzu, Otomobilcilik ve Motor Bilgisi Terimleri Sözlüğü, Rubbilim Terimleri Sözlüğü, Sepettopu Terimleri Sözlüğü, Sinema ve Televizyon Terimleri Sözlüğü, Tarım Terimleri I, Tarih Terimleri Sözlüğü, Tecim, Maliye, Sayışmanlık ve Güvence Terimleri Sözlüğü, Teknik Terimler I, Tiyatro Terimleri Sözlüğü, Toplumbilim Terimleri Sözlüğü, Türe Terimleri, Türk Dünyası Gramer Terimleri Kılavuzu, Uçantop, Alantopu, Masatopu Terimleri Sözlüğü, Uygulayım Terimleri Sözlüğü, Yapım İyelgi Terimleri Sözlüğü, Yapıt Hakları Terimleri Sözlüğü, Yazın Terimleri Sözlü-*

ğü, Yerbilim Terimleri Sözlüğü, Yöntembilim Terimleri Sözlüğü, Yumrukoyunu Terimleri Sözlüğü, Zanaat Terimleri Sözlüğü, Zooloji Terimleri Sözlüğü.

Türk Dil Kurumunda yeni başlatılan terim çalışmalarından veri tabanına aktarılan sözlükler ise yirmi üçtür. Hazırlanmakta olan terim sözlüklerinden veri tabanına aktarılanlar: *Bilgisayar Terimleri Karşılıklar Kılavuzu*, *Ekonometri Terimleri Karşılıklar Kılavuzu*, *İktisat Terimleri Sözlüğü*, *Su Ürünleri Terimleri Sözlüğü*, *Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Terimleri Sözlüğü*, *Su Ürünleri Temel Bilimleri Terimleri Sözlüğü*, *Su Ürünleri Yetiştiriciliği Terimleri Sözlüğü*, *Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*, *Anatomi Terimleri Sözlüğü*, *Besin Hijyeni ve Teknolojisi Terimleri Sözlüğü*, *Biyokimya Terimleri Sözlüğü*, *Cerrahi Terimleri Sözlüğü*, *Doğum ve Jinekoloji Terimleri Sözlüğü*, *Dölerme ve Suni Tohumlama Terimleri Sözlüğü*, *Farmakoloji ve Toksikoloji Terimleri Sözlüğü*, *Fizyoloji Terimleri Sözlüğü*, *Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Terimleri Sözlüğü*, *Histoloji-Embriyoloji Terimleri Sözlüğü*, *İç Hastalıkları Terimleri Sözlüğü*, *Mikrobiyoloji Terimleri Sözlüğü*, *Parazitoloji Terimleri Sözlüğü*, *Patoloji Terimleri Sözlüğü*, *Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Terimleri Sözlüğü*, *Viroloji Terimleri Sözlüğü*, *Zootečni Terimleri Sözlüğü*.

Aktarılan bu terim sözlükleriyle veri tabanındaki sözlük sayısı seksen sekize, terim sayısı ise 163.425'e ulaşmıştır.

Çalışma Grubu, terim sözlüklerinin veri tabanına aktarılması ve yazılım geliştirilmesi işlerinin yanı sıra Türk Dil Kurumunun bazı yayın etkinliklerine katkıda da bulunmaktadır. Türk Dil Kurumunun kuruluşundan bu yana yönetilmesini sağlayan nizamname, tüzük, yönetmelik, yasa ve yönergelerin¹ ve geçen yıl yitirdiğimiz eski başkanlarımızdan Prof. Dr. Hasan Eren'in çeşitli makalelerinin bilgisayar ortamına aktarılarak yayına hazır duruma getirilmesi², Kurumumuzun süreli yayınlarından *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*'in³ ilk sayısından son sayısına kadar bütün sayılarının taranarak birer arayüzle yoğun disklerde sunulması çalışmasını da gönüllü olarak gerçekleştirmiştir. *Türk Dili*⁴ ile *Türk Dünyası* dergisinin bütün sayıları

1 Söz konusu çalışma, *Kuruluşundan Bu Yana Türk Dil Kurumu -Nizamname, Tüzük, Yönetmelik, Yasa ve Yönergeler-* adıyla (TDK yayını, Ankara, 2007) yayımlanmıştır.

2 Bu çalışma sonucunda hazırlanan *Türk Dili Türk Yurdu (Yer Adlarımızın Dili)* ve *Sırça Köşkte...* adlı kitaplar yakın bir zamanda Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanacaktır.

3 *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten* yoğun diskli Türk Dil Kurumu tarafından çoğaltılarak satışa sunulmuştur (2007).

4 *Türk Dili* dergisinin yoğun disk ortamına aktarılması çalışması sürdürülmektedir.

nin bilgisayar ortamına aktarılması işi ise sürmektedir. Her iki derginin bütün sayılarının yoğun disk ortamına aktarılması çalışması 2008 yılında tamamlanacaktır.

Bölge ağzlarımızın söz varlığını içeren *Derleme Sözlüğü*'nün geliştirilmiş biçiminin sanal ortama aktarılmasıyla ilgili yazılım da tamamlanmıştır. Deneme çalışmaları sürdürülen bu yazılıma verilerin aktarılmasıyla birlikte *Derleme Sözlüğü*'nün geliştirilmiş biçimi yaklaşık 231.266 söz varlığıyla 2008 yılı içerisinde sanal ortamda kullanımda olacaktır.

Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğü'nün yazılımını hazırlayarak 2007 yılında sanal ortamda kullanılabilir duruma getiren Çalışma Grubu, *Yabancı Kelimelere Karşılıklar Kılavuzunu* da Genel Ağ'da kullanıma sunma çalışmasını yürütmektedir. Çalışma Grubu, *Yazım Kılavuzu* için de yeni bir yazılım geliştirmektedir. Veri tabanındaki her sözün doğru, güzel ve örnek söyleyişi de yazılımda yer alacaktır. Bu çalışmalarla Türkçenin başvuru kaynaklarının sanal ortama aktarılması amacı büyük ölçüde gerçekleştirilmiş olacaktır.

Diş Hekimliği Terimleri Çalışma Grubu: Çukurova Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İter Uzel'in başkanlığında oluşturulan Diş Hekimliği Terimleri Çalışma Grubu yıl içerisinde yapılan çalışmalarla Z harfine kadar olan 6.800 terime karşılık bulmuştur. Çalışma Grubu, madde başı olarak belirlenen terimlerin tanımlanması çalışmasına 2008 yılında başlayacaktır.

Ekonometri Terimleri Çalışma Grubu: Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonometri Bölümü Başkanı Prof. Dr. Bedriye Saraçoğlu'nun başkanlığını yürüttüğü Çalışma Grubu A harfinden Z harfine kadar olan 4.675 terime karşılık bulmuştur. Bulunan bu karşılıklar Türk Dil Kurumu *Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü* veri tabanına yerleştirilmiştir. 24-25 Mayıs 2007 tarihlerinde İnönü Üniversitesinde düzenlenen 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi'nde benimsenen terimlerden oluşan kitapçık çoğaltılarak kongre üyelerine dağıtılmış ve yapılan özel bir oturumda terimler tartışmaya açılmıştır. Madde başı olarak belirlenen terimlerin baştan sona birkaç kez denetiminin yapılmasından sonra terimlerin tanımlanması çalışmasına başlanmıştır.

Hemşirelik Terimleri Çalışma Grubu: Prof. Dr. Recep Toparlı'nın başkanlığını yaptığı Çalışma Grubu geçen yılki A harfiyle başlayan terimlerle ilgili çalışmalarını tamamlamıştır. B harfiyle başlayan terimler üzerindeki çalışmalar ise sürmektedir.

İktisat Terimleri Çalışma Grubu: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Şiir Yılmaz başkanlığında kurulan İktisat Terimleri Çalışma Grubu, P harfine kadar olan bölümde madde başı ve göndermelerle birlikte 8.085 terime karşılık bulmuş, bu terimleri tanımlamıştır. Denetlenmesi tamamlanan terimlerin *Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü* veri tabanına aktarılma işlemi sürmektedir.

İlaç ve Eczacılık Terimleri Çalışma Grubu: Yeditepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Erdem Yeşilada başkanlığındaki Çalışma Grubunun geçen yıl yürüttüğü çalışmalarla, sözlükteki terim sayısı yaklaşık 7.250'ye ulaşmıştır.

Tıp Terimleri Çalışma Grubu: İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Cengiz Yakıncı başkanlığındaki Çalışma Grubu, 2007 yılı sonunda etkinliğe başlamıştır.

Uluslararası İlişkiler Terimleri Sözlüğü Çalışma Grubu: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun 29 Mart 2007 tarihli ve 540/17 sayılı kararıyla Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanı Prof. Dr. Haydar Çakmak başkanlığında kurulan Çalışma Grubu geçen dokuz aylık süre içerisinde uluslararası ilişkiler bilim dalı kapsamında 3.752 terim, madde başı Türkçe olmak üzere belirlenmiş, bu terimlerin İngilizce ve Fransızca karşılıkları gösterilmiştir. Çalışma Grubu, bu terimlerin tanımlanması işine 2008 yılının Mart ayında başlamayı tasarlamaktadır.

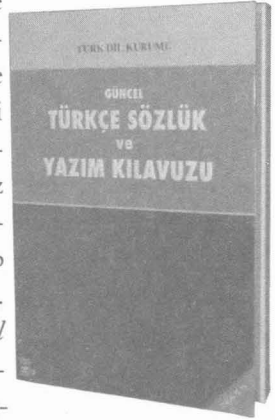
Türk Dil Kurumunun bir başka çalışma alanı ise Türkçe ve dönemleri ile ilgili çeşitli sözlüklerini ve günümüz Türkçesinin yazım kılavuzunu hazırlamak ve yayımlamaktır. Bu görevi yerine getirmek üzere Türk Dil Kurumunda Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu Çalışma Grubu, Osmanlı Türkçesi Sözlüğü Çalışma Grubu, Türkçede Batı Kökenli Yabancı Kelimeler Sözlüğü Çalışma Grubu, Yer Adları Çalışma Grubu adıyla kurulmuş bulunan gruplar, 2007 yılında da etkinliklerini sürdürmüştür. Söz konusu çalışma gruplarının geçen yılki çalışmaları hakkındaki bilgileri kısaca sunuyoruz:

Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu Çalışma Grubu: Çalışmaları sürekli olarak yürütülen *Türkçe Sözlük* ile *Yazım Kılavuzu* arasında birlikteliği sağlamak amacıyla oluşturulan Çalışma Grubu bir yandan *Türkçe Sözlük*'ün yeni baskısını hazırlamakta diğer yandan ağ ortamındaki sürümünü *Güncel Türkçe Sözlük*'ü geliştirerek genişletmekte, güncelleştirmektedir. *Türkçe Sözlük*'ün on birinci baskısının hazırlıkları 2007 yılında da sürdürülmüştür. *Türkçe Sözlük*

lük'ün ve *Yazım Kılavuzu*'nun bilgisayarlarda kullanılmak üzere tasarlanan yoğun diski (compact disk=CD) de Çalışma Grubunun emekleri sonucunda hazırlanmıştır.

Ağ ortamındaki sözlüğümüzün bilgisayarlarda kullanılmak üzere geliştirilmesi ve yoğun disk olarak üretilmesi düşüncesi öteden beri Türk Dil Kurumunun yeni yönetiminin gündemindeydi. Ağ ortamındaki sözlüğümüzü kullananlar da çevrim dışı iken de bilgisayarlarında kullanabilecekleri bir sözlük istiyorlardı. Nihayet, Yayın Çalışma Grubunun 9 Ağustos 2005 tarihli toplantısında alınan 48/3 sayılı kararla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kuruluna *Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu* yoğun diskinin üretilmesi önerisinde bulunuldu. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun 28 Ağustos 2005 tarih ve 503/10 sayılı, 8 Haziran 2006 tarih ve 521/1 sayılı kararlarıyla da *Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu* etkileşimli yoğun diskinin üretilmesine karar verildi. Bu kararla Türk Dil Kurumu 1945 yılından bu yana on baskısını yaptığı *Türkçe Sözlük*'üne çağımızın bütün iletişim ortamlarında erişilmesini amaçlamaktaydı. İlk adımı 2002 yılında resmî ağ sayfamızda *Güncel Türkçe Sözlük*'ü halkımızın ücretsiz kullanımına sunarak başlatan Kurumumuz, 2006 yılında bu sözlüğü kablosuz erişim düzeneğine sahip cep telefonlarından da ücretsiz olarak erişime açmıştı. Hazırlıkları neredeyse iki yıldır yürütülen *Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu* etkileşimli yoğun diskinin ilk sürümü yetmiş beşinci Dil Bayramı etkinliklerinde 26 Eylül 2007 günü Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e sunulmuştur. Üretimi yaklaşık sekiz ay süren *Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu* etkileşimli yoğun diski veri tabanında söz, deyim, terim ve anlamdan oluşan 110.804 söz varlığı bulunmaktadır. Madde başı ve madde içi sözlerin sayısı 83.430'dur. Edebiyatımızın tanınmış isimlerinden iki yüz on yedi yazar ve şairin eserlerinden ve çeşitli kaynaklardan seçilmiş 29.594 örnek cümle de veri tabanında yer almaktadır. Seksen altı bilim, sanat ve spor dalında 98.835 terime çevrim içi erişimin de sağlandığı yazılımda böylece toplam söz varlığı iki yüz bine ulaşmış bulunmaktadır.

Etkileşimli yoğun diskin basit bir sözlük yazılımından çok daha fazla özellikler taşıması, bu satırların yazarının en başta gelen dileğiydi. Sözlük özelliğinin yanı sıra her sözün doğru, güzel ve örnek söyleyişinin bulunması,

yazılımın kullanıcının söyleyişini de kaydederek iki söyleyiş karşılaştırmaya olanak sağlaması; veri tabanındaki söz varlığının çeşitli özelliklere göre sorgulanabilmesi; kullanıcının söz dağarcığını geliştirmesine yardımcı olacak çeşitli oyunlar; bulmaca, kafiyeli söz, tekerleme gibi söz oyunları meraklılarına yönelik yazılımların yoğun diski daha da kullanılır hâle getireceği düşüncesindeydik. Böylece Türkçenin güçlü söz varlığının kişilerce özümsemesine de yardımcı olacağımız açıktı. Bu özellikleri taşıyacak etkileşimli yoğun diskin hazırlıklarına girişildi. İdari ve mali açıdan yapılması gereken yasal işlemlerden sonra açılan ihaleyi kazanan şirketin tasarım, yapım ve üretim aşamalarındaki çalışmaları Türk Dil Kurumu Başkanlığının ve Çalışma Grubunun denetiminde sürdürüldü. Ancak yazılımın önemli bir parçası olan seslendirmenin, çalışmanın önemli bir bölümünü kapsadığını belirtmemiz gerekir. TRT'nin yetiştirdiği deneyimli sunucularımızdan Göksel Durnæ ve Rahmi Aygün, 68.641 madde başı sözü tek tek seslendirdi. Seslendirme çalışması ilerledikçe bazı sözlerde Türkçenin ölçünlü söyleyişinin bulunmadığı, özellikle yabancı kökenli sözlerde özgün biçim ile Türkçedeki söyleyiş biçimi arasında kalındığı görülmüyordu. Bazı sözlerin seslendirmesinde Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu Çalışma Grubu içerisinde bile farklı görüşlerin ortaya çıkması üzerine konuyla ilgili kişilerin görüşlerine de başvurduk. Yapılan sorgulamalar sonunda ölçünlü söyleyiş tartışmalı sözlerin en yaygın söyleyiş biçimleri benimsendi.

Etkileşimli yoğun diskin içindeki *Güncel Türkçe Sözlük*'te kullanıcının anlamını bilmediği sözlerin türünü, kökenini, anlamını, söyleyişini, içinde geçtiği deyim, birleşik fiil ve atasözlerini görebileceği *Söz Arama* seçeneği bulunmaktadır. Aranan sözün ilk birkaç harfi yazıldığında aynı harflerle başlayan bütün sözler sıralanmaktadır. Kullanıcı, aradığı sözü seçerek istediği bilgilere ulaşabilmektedir. Sözün doğru, güzel ve örnek söyleyişini dinlemek için hoparlör simgesini, kullanıcının kendi söyleyişini kaydetmesi için mikrofon simgesini, kaydettiği kendi söyleyişini dinleyerek iki söyleyiş karşılaştırması için de mikrofon ve hoparlör simgesinden oluşan *Kaydettiğini dinle* seçeneğini tıklaması yeterlidir. Herhangi bir sözün edebî ürünlerimizdeki örneklerini görmek isteyenler ise *Örnek İçerisi Arama* seçeneğinden yararlanabilirler. Bu bölümde yazar ve şair adına göre de sorgulama yapılabilmektedir. *Ayrıntılı Arama* seçeneğinde ise sözlerin türlerine, kökenlerine, kullanım alanlarına ve biçimlerine göre süzgeçler uygulanabilmektedir. Böylece Türkçe kökenli veya herhangi bir dilden Türkçeye geçen çeşitli kullanım alanına ve kullanım biçimine sahip sözler aynı anda görülebilmektedir.

Yoğun diskin *Oyunlar* bölümünde ise söz ve zekâ oyunları bulunmaktadır. *Dağarcık* oyununda, karışık verilen harflerden yararlanarak kullanıcının en az üç harften oluşan anlamlı çeşitli sözler ile bu harflerden meydana gelen asıl sözü bulması istenmektedir. *Söz Hazinesi* oyunu, yazılım tarafından verilen atasözü veya deyimın harflerini tahmin ederek bulmaya yöneliktir. *Terim Avı* oyunu, Türk Dil Kurumunun bugüne kadar bilim, sanat ve spor alanında yürüttüğü terim çalışmalarında türettiği terimlerin rastgele verilmiş harfler içerisinde bulunmasına yöneliktir. Çevrim içi kullanıcılar anlamını merak ettikleri terimi tıklayarak *Türk Dil Kurumu Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü*'ne bağlanıp terimle ilgili bilgileri edinebilmektedir. *Şifre Çözümü* oyununda ise bilgisayar tarafından şifrelenen özdeyişin çözülmesi istenmektedir. Bu oyunda kullanıcı verilen iki ipucunu gördükten sonra diğer harfleri doğru yerleştirerek özdeyişi bulmaya çalışacaktır. Türkçe şöyleyle ilgili alıştırmaya yapmak isteyenler için de çeşitli tekerlemeler *Oyunlar* bölümünde yer almaktadır.

Yazılım paketinde ayrıca, *Bulmaca Kılavuzu*, *Kafiye Bulma*, *Yazılım Güncelleme* ve *Kullanım Kılavuzu* ek parçacıklar olarak yer almaktadır. *Bulmaca Kılavuzu*'nda, harf sayısı ve bilinen harfler girildikten sonra veri tabanında eşleşen kayıtlar sıralanmaktadır. *Kafiye Bulma* ise şarkı sözü ve şiir yazarlara, kafiyeli sözlere meraklı olanlara yardımcı özellikler içermektedir. *Yazılım Güncelleme* parçacığı çevrim içi kullanıcının Türk Dil Kurumu tarafından çeşitli zamanlarda yayımlanacak veri tabanı ve yazılım güncellemelerini bilgisayara indirmesini ve sözlüğün sürekli olarak güncel kalmasını sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. *Kullanım Kılavuzu* ise yazılımı tam verim ile kullanmak isteyen kullanıcılara bilgiler sunmaktadır.

Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu etkileşimli yoğun diski "Access 2003" veri tabanı üzerinden çalışmaktadır. Ancak bu yazılım da dâhil, herhangi bir yazılımın kullanıcının bilgisayarına yüklenmesine gerek bulunmamaktadır. Veri tabanına erişiminin hızlı ve verimli olması için çeşitli sıralama dizileri kodlanarak 83.430 girdi arasından istenilen verinin en hızlı bir biçimde elde edilmesi sağlanmıştır. Her kullanıcının bu yoğun diski edinmesi düşüncesiyle *Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu* etkileşimli yoğun diskinin ederi 8 YTL olarak belirlenmiştir.

Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu Çalışma Grubu, Türk Dil Kurumunun 1970 yılından bu yana yürüttüğü Batı kaynaklı sözlere karşılık bulma çalışmalarını bir araya getirerek tek tek bütün sözleri ve karşılıklarını göz-

den geçirmiştir. Kılavuz, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Prof. Dr. Recep Toparlı, Uzm. Âdem Terzi, Uzm. Belgin Aksu, Uzm. Beyza Gültekin tarafından yayına hazırlanmıştır. Kılavuzun baskı işlemleri önümüzdeki aylarda tamamlanacaktır.

Osmanlı Türkçesi Sözlüğü Çalışma Grubu: Türkiye Türkçesinin tarihsel dönemlerinden birisi olan Osmanlı Türkçesinin en kapsamlı sözlüğünü hazırlamak amacıyla İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Prof. Dr. Mustafa Özkan'ın başkanlığında çalışmalarını yürüten Grup, B harfi ile başlayan madde başı sözleri tamamlamıştır. K harfiyle başlayan sözcüklere kadar olan bölüm üzerindeki çalışmalar sürmektedir. Tamamlanan bölümler yakın zamanda Türk Dil Kurumu ağ sayfasında söz arama özelliği ile kullanıma sunulacaktır.

Türkçede Batı Kökenli Yabancı Kelimeler Sözlüğü Çalışma Grubu: Türkçenin söz varlığındaki Batı kaynaklı sözlerin sözlüğünü hazırlamak amacıyla kurulan Çalışma Grubu, üç yıllık yoğun bir çalışmayla *Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğü*'nün ilk sürümünü hazırlayarak Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü Çalışma Grubunun ürettiği özel bir yazılımla 12 Temmuz 2007 günü Türk Dil Kurumunun yetmiş beşinci kuruluş yıl dönümü töreninde kullanıma sunmuştur.

Sözlüğün adında geçen Batı sözü, coğrafi bir kavram olarak düşünülmemelidir. Bilindiği gibi, Türk tarihinde Batı'nın siyasal ve kültürel çağrışımları bulunmaktadır. Orta Avrupa ve Batı Avrupa kültürlerinin aydınlanma süreciyle bağlantılı olarak, Türkçede Batı kavramı da çağdaşlaşmanın içinde anlaşılmıştır. Osmanlı Devleti döneminde tebaayı oluşturan ve bir arada yaşadığımız Doğu Avrupa halkları bu sürece, tıpkı Türkler gibi ancak XIX. yüzyıla doğru katıldıkları için, bu kapsamda büyük bir yer tutmaz. Sözlük çalışması ilerlediğinde Fransızca başta olmak üzere İtalyanca, Almanca ve İngilizce gibi dillerden alıntıların daha çok olduğu görülmüştür. Böyle olmasına karşın, Batılılaşma sürecinden daha önceki dönemlerde alınan İtalyanca ve Rumcaya ait kelimeler de sözlükte gösterilmiştir.

Sözlük veri tabanı, bütünüyle edebî metinlere dayalı olarak oluşturulmuştur. Edebî eserlerimizde kullanılan Batı kaynaklı sözler, anlamlarıyla ve örnekleriyle birlikte taranmıştır. Sözlükte yazı dilimizde kullanılan Batı kökenli 3.791 söz bulunmaktadır. Çalışma süresince Adalet Ağaoğlu, Nurullah Ataç, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Midhat Efendi, Ahmet Rasim, Ahmet Vefik Paşa, Ali Seydi, Attila İlhan, Buket Uzuner, Cemil Meriç, Elif Şafak,

Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Ziya Gökalp, Orhan Pamuk, Peyami Safa, Reşat Nuri Güntekin, Ruşen Eşref Ünaydın, Sami Paşazade Sezai ve Yakup Kadri Karaosmanoğlu'na ait 140 edebî eserin taranmasıyla 12.022 örnek cümle elde edilmiştir. Tarama, fişleme, anlamlandırma çalışmalarını yürütmekte olan Çalışma Grubu, yeni eklenecek sözlerle Türkçenin en kapsamlı Batı kaynaklı kelimeler sözlüğünü hazırlamayı amaçlamaktadır.

Türk Dil Kurumunda Türkçe ile ilgili belirli araştırma konularına yönelik olarak kurulmuş çalışma grupları da yer almaktadır.

Türk Dilinin Eğitimi ve Öğretimi Araştırmaları Çalışma Grubu: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu Yönetim Kurulunun 4 Ekim 2007 tarih ve 551/41 sayılı kararıyla kurulan Çalışma Grubu etkinliklerine 2008 yılında başlayacaktır.

Türk Dünyası Bilgisayar Destekli Dil Bilimi Çalışma Grubu: Dil bilimi araştırmalarının bilgisayar destekli olarak yürütülmesinin yanı sıra Türk lehçeleri arasında çeviri yazılımlarının geliştirilmesi, Türk dünyasında ortak alfabe kullanımı ve ortak iletişim dili kurulması gibi konularda bilişim uygulamalarından yararlanılması amacıyla oluşturulan Çalışma Grubu dil bilimi çalışmalarına kaynaklık edecek derlem oluşturulması amacıyla geniş kapsamlı bir proje hazırlığı içerisinde. Çalışma Grubundaki Dr. Yalçın Özkan ve ekibinin gerçekleştirdiği yazılımla *Türk Lehçeleri Sözlüğü*'nü 12 Temmuz 2007 günü Türk Dil Kurumunun yetmiş beşinci kuruluş yıl dönümü töreninde ağ ortamında kullanıma sunulmuştur. Türk Dil Kurumu, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Ahmet Yesevi Üniversitesinin iş birliği ile gerçekleştirilen *Türk Lehçeleri Sözlüğü* yazılımı Türk lehçeleri arasında karşılıklar kılavuzu olarak hazırlanmıştır. 1991 yılında Kültür Bakanlığı tarafından yayımlanan *Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü* adlı eserin veri tabanına aktarılmasından oluşan bu çalışmada Türkiye Türkçesi ile birlikte Azerbaycan, Başkurt, Kazak, Kırgız, Özbek, Tatar, Türkmen ve Uygur lehçelerinin söz varlığından seçilmiş sözler bulunmaktadır. Şu anda yetmiş beş bin söz varlığının bulunduğu bu karşılıklar kılavuzu, Türk Dil Kurumunun yürüttüğü Türk Lehçeleri ve Şiveleri Sözlüğü ve Grameri Saha Araştırma Projesi kapsamında hazırlanan sözlüğün de katılımıyla Türk lehçelerinin en kapsamlı sözlüğü özelliğini kazanacaktır.

Öte yandan, Kazakistan'da Latin alfabesine geçiş aşamasında Türkiye ile Kazakistan arasındaki resmî görüşmeler de 2007 yılı içerisinde Türk Dil Kurumunun öncülüğünde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Kazakistan'da Latin

alfabesine geçişle ilgili çalışmaları yürütmek üzere görevlendirilen Prof. Dr. Yerden Zadaulı Kajibek başkanlığındaki Prof. Dr. Alimhan Junısbek, Prof. Dr. Kobey Husayn ve Yerden Kuzekbay'dan oluşan heyetin katılımıyla 12-15 Haziran 2007 tarihlerinde Türk Dil Kurumunda bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıya Türkiye'den Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın başkanlığındaki Prof. Dr. Recep Toparlı, Bilâl Şimşir, Prof. Dr. Emine Gürsoy-Naskali, Prof. Dr. Nadir Devlet, Prof. Dr. Mustafa Öner, Prof. Dr. Eşref Adalı, Prof. Dr. Nurettin Demir, Prof. Dr. Çetin Pekacar, Doç. Dr. Halil İbrahim Usta, Yrd. Doç. Dr. Çağtegin Turgunbayer, Yrd. Doç. Dr. Ferhat Tamir, Yrd. Doç. Dr. Hatice Şirin-User ve Yurtsan Atakan'dan oluşan heyet katılmıştır.

Yapılan toplantıda Latin harflerine geçişin tarihçesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin bu alandaki deneyimi ve karşılaştığı sorunlar, bilişim uygulamaları ve Latin alfabesi, alfabe değişikliğinin ekonomik boyutları, Kazakistan'da Latin alfabesine geçiş sürecinde karşılaşılabilecek sorunlar karşısında Türkiye Cumhuriyeti'nin deneyimlerinden yararlanılması ve Kazak Türkçesi için oluşturulacak alfabenin özellikleri gibi konular görüşülmüştür.

Söz konusu toplantıda çağımızdaki teknolojik ve bilişim alanındaki gelişmeler çerçevesinde Türk harflerinin uluslararası Latin-5 ölçünlerine (standartına) girdiği vurgulanarak bu alfabenin bozulmaması; ölçünlü Türk harflerinin hızlı yazımında F klavyenin uygun olduğu; ç, ş, ğ ve ö gibi Türk ses yapısına uygun harflerin bilişim uygulamalarında, Genel Ağ (İnternet) adreslerinin alınmasında ve hazırlanan sayfalarda kullanılması ile cep telefonu mesajlaşmasında da ölçünlü hâle getirilmesi yönünde Türkiye Cumhuriyeti tarafı olarak ortak görüş bildirilmiştir. Toplantı sonrasında Kazakistan heyeti ile birlikte Anadolu Ajansı, Hürriyet gazetesi Ankara temsilciliği de ziyaret edilerek Türk alfabesinin kitle iletişim araçlarında uygulama alanları gösterilmiştir.

Yayın Etkinlikleri

Türk Dil Kurumunun yayın etkinliklerini yürütmek üzere oluşturduğumuz yazı kurulları ve çalışma grupları, dergi ile kitap yayımlama işini sürdürmektedir.

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi Yazı Kurulu: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Dr. Sadık Tural başkanlığında oluşturulan Yazı Kurulu, derginin düzenli olarak yayımlanması amacıyla çalışmalarını 2007 yılında da sürdürmüştür.

Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten Yazı Kurulu: Bir süredir gecikmeli olarak yayımlanan *Belleten*'in 2005 I-II, 2006 I-II, 2007 I sayıları yayımlanmak üzere basımevine gönderilmiştir. Bu sayıların yayımlanmasından sonra *Belleten*'in düzenli olarak yayını sağlanacaktır. *Belleten*'in ilk sayısından bu yana yayımlanmış olan bütün sayıları yoğun diske aktarılmıştır.

Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi Yazı Kurulu: Yazı Kurulunun çalışmaları sonucunda derginin 2005 yılına ait I ve II sayıları basımevine gönderilmiştir. 2006 ve 2007 yılına ait sayıların yayımlanma işlemleri yürütülmektedir.

Yayın Çalışma Grubu: Kuruluşundan bu yana yayımladığı kitap sayısı dokuz yüzü aşan Türk Dil Kurumu, yetmiş beşinci yılında da yayın etkinliklerini sürdürmüştür. Gerek Türk Dil Kurumunda yürütülen çalışmalar sonucunda yayın aşamasına gelen gerek Kurum dışında hazırlanan kitapların yayın işlerini yürüten Çalışma Grubu, 2007 yılında kırk bir kitap yayımlamıştır. Bu kitaplardan otuzu ilk kez yayımlanmaktadır.

Alimcan İnyet, *Abdulhalük Uygur ve Şiirleri*

Ayşe Solmaz, *Özbek Destanları III (Aydınar Destanı)*

Çaştegin Turgunbayer, *Kırgız Destanları II*

Ceyhun Vedat Uygur, *Karakalpak Destanları (Kırk*

Kız Destanı)

Dilek Yücel, *Özbek Destanları II (Melike Ayyar)*

Ekrem Arıkoğlu, *Hakas Destanları I*

Ekrem Arıkoğlu-Buyan Borbaanay, *Tuva Destanları*

Esra Karabacak, *Abmet Cevdet Paşa Tertib-i Cedid-i*

Kavaid-i Osmaniye

Fatma Çelebi, *Kırgız Destanları V (Eşimkul Menen*

Zuura)

Fikret Türkmen-G. Uzun-B. Hança, *Kırgız Destanları III (Kocacaş)*

Fikret Türkmen-Muvaffak Duranlı-Feyzullah Rahmankul, *Türk Dünyasında*

Koroğlu Anlatmaları

Fikret Türkmen-Ş. Uramiova, *Kırgız Destanları VI (Manas)*

Hıdır Uluhan, *Kerküklü Şâir Mehmet Nevrûzî Yûsuf ile Züleyhâ İnceleme-Metin I-II*

İbrahim Dilek, *Altay Destanları II*

İbrahim Dilek, *Altay Destanları III*

İsmail Parlatır, Belgin Tezcan Aksu, Nicolai Tufar, *Lugat-ı Cudî*

Kâzım Köktekin, *Yûsuf-ı Meddâh Varka ve Gülşah*

Mehmet Aydın, *Der-Medh-i Piri (Yaşlılığa Övgü)*

Metin Arıkan, *Kazak Destanları I (Köroğlu'nun Kazak Anlatmaları)*

Metin Arıkan, *Kazak Destanları II (Kubıkul-Dotan Batır-Kulumergen-Joyamer-
gen-Karabek Batır)*

Mustafa Canpolat-Zafer Önler, *İsbak Bin Murâd Edviye-i Müfrefe*

Nevzat Özkan, *Gagavuz Destanları*

O. Selim Karaca, *Kazak Destanları III*

TDK, *46. Uluslararası Sürekli Altayistik Konferansı
Bildirileri*

TDK, *IV. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri*

TDK, *Kuruluşundan Günümüze Türk Dil Kurumu (Ni-
zamname, Tüzük, Yasa ve Yönetmelikler)*

Turhan Baytop, *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*

Vedat Kartalcık-Caner Kerimoğlu, *Tatar Destanları I
(Mitolojik Destanlar, Kabramanlık Destanları)*

Vedat Kartalcık-Caner Kerimoğlu, *Tatar Destanları
II (Aşk Destanları, Yazılı Destanlar)*

Zeynep Korkmaz, *Sadettin Buluç'un Makaleleri*

Önceki yıllarda yayımlanan ancak tükenen on bir
kitap ise 2007 yılında yeniden yayımlanmıştır:

Doğan Aksan, *Her Yönüyle Dil*

Gürer Gülsevin, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*

Mehmet Akalın, *Eski Türkçenin Grameri*

Recep Toparlı, Hanifi Vural, Recep Karaatlı, *Kıpçak
Türkçesi Sözlüğü*

Reşit Rahmeti Arat, *Kutadgu Bilig I Metin*

S. Karol, Z. Suludere, C. Ayvalı, *Biyoloji Terimleri Sö-
zlüğü*

Tahsin Banguoğlu, *Türkçenin Grameri*

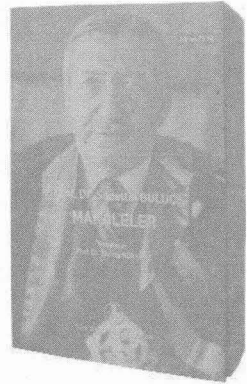
TDK, *Güzel Yazılar: Şiirler*

TDK, *Güzel Yazılar: Gezi ve Hatıralar*

TDK, *Türk Dili Dergisi Çağdaş Türk Şiiri Özel Sayısı*

Zeynep Korkmaz, *Gramer Terimleri Sözlüğü*

Bilimsel inceleme sonucunda yayımlanmasına karar verilen ve idari iş-
lemleri tamamlanarak basımevlerine gönderilen eserlerin basım işleri 2007
yılında başlamıştır. Baskı işlerinin uzaması yüzünden yayımlanması 2008 yı-
lına sarkan altmış dokuz eserimiz ise şunlardır:

Abdurrahman Özkan, *Şirvânlı Mahmûd Tarîh-i İbn-i Kesir Tercümesi*

Ahmet Buran, Nadir İlhan, *Elaziğ Yöresi Söz Varlığı*

Azerbaycan Yurt Bilgisi

Ahmet Kartal, *Lügat-i Naci*

Ahmet Kırkkılıç-Yusuf Sancak, *Abteri-i Kebir*

Ali Çelik, *Sözlü Destan*

Ali Ilgın, *Hakas Destanları II Kara Kuzgun*

Ali Öztürk, *Kırgız Destanları IV (Mendirman)*

Atabey Kılıç, *Mustafa Bin Osman Keskin, Manzume-i Keskin*

Ayşegül Celepoğlu, *TDK Kurucu Başkanı Samih Rifat ve Hayatı*

Burçak Okkalı, *Nikolay F. Katanov'un Sibiryâ ve Doğu Türkistan'dan Mektupları*

Canan İleri, *Eskişehir İli Mihalıççık İlçesi ve Yöresi Ağızları*

Caştengin Turgunbayer, *Şor Destanlarının İncelemeleri*

Ceval Kaya, *Rızvan Şab ile Rub-Afza Hikâyesi*

Çiğdem Ülker, *Makedonlar İçin Türkçe*

Deniz Öztürk, *Türkiye Türkçesinde Anlamca Kaynaşmış Deyimleşmiş Birleşik Fiiller*

Dursun Zengin, *Türkçe ve Almancada Sıfatlar ve Sıfatlara Yabancı Dil Öğreti-*

mi Yönünden Bir Yaklaşım

Emine Gürsoy Naskali, *Hakasça-Türkçe Sözlük*

Erkin Emet, *Doğu Türkistan Uygur Ağızları*

Erol Öztürk, *Silifke ve Mut'taki Sarıkeçili ve Bahşiş Yörüklere Ağzı*

Ferah Türker, *Kırgız Destanları VIII-Kız Darıyka*

Fevzi Ersoy, *Uluş Halapisem: Alp Hikâyeleri*

Fikret Türkmen - Mustafa Cemiloğlu, *Âşık Mevlüt İhsani'den Derlenen Halk*

Hikâyeleri

Fikret Türkmen - Mustafa Cemiloğlu, *Âşık Şevki Halıcı'dan Derlenen Halk*

Hikâyeleri

Fikret Türkmen - Nail Tan - M. Mete Taşlıova, *Âşık Şeref Taşlıova'dan Der-*

lenen Halk Hikâyeleri

Fikret Türkmen-Metin Arıkan, *Kırım'ın Kırk Batırı*

Furkan Hamit, *Şemseddin Sami ve Nev-Usul Sarf-ı Türkî*

Han-Woo Choi, *Türkçe ile Korecenin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi ve Biçim Bilgisi*

Hasan Eren, *Sırça Köşkte*

Hasan Eren, *Türk Dili Türk Yurdu (Yer Adlarımızın Dili)*

Hasan Eren, *Türk Dil Kurumunda Eski Hatıralar*

Hasibe Mazıoğlu, *Eski Türk Edebiyatı Makaleleri*

Hülya Arslan Erol, *Eski Türkçeden Eski Anadolu Türkçesine Anlam Değişmeleri*

- İsmail Turan Kallımcı, *Kazak Destanları V: Şora Batır*
M. Ata Çatıkkaş, *Firdevsi-i Rûmi Süleymanname-i Kebîr*
Mehdi Ergüzel, *Kitab-ı Baz Name-i Padişahi*
Mehdi Ergüzel, *Pars-Name*
Mehmet Saray, *Gaspıralı İsmail Bey'den Atatürk'e Türk Dünyasında Dil ve Kültür Birliği*
Metin Arıkan, *Kazak Destanları I (Köroğlu'nun Kazak Anlatmaları)*
Murat Ceritoğlu (Aktaran), *Kaken Abonov, Dil Biliminin Esasları*
Kâmil Veli Nerimanoğlu - Mustafa Öner, 1926 *Bakü Türkoloji Kurultayı-Tutanaklar* (26 Şubat 6 Mart 1926)
Mustafa Öner, *Kazan Tatar Türkçesi Sözlüğü*
Mustafa Sarı, *Türkçenin Batı Dilleriyle İlişkisi*
Mürsel Öztürk (Çeviren), *Cevat Heyet Türk Dilinin ve Lehçelerinin Tarihi Seyri*
Naciye Yıldız, *Kırgız Destanları VII: Boston*
Nazım Muradov-Yakup Sevimli- Kamil Veli Nerimanoğlu, A.N. Kononov, *Rusyada Türk Dillerinin Araştırılması Tarihi*
Nergis Biray, *Türkiye'deki Afgan Kazakları Ağzı*
Neriman Seytyahya, *Kırım-Tatar İlmî Sarfı*
Nurettin Demir, *Türkçe Dil İlişkilerinde Yapısal Etkenler*
Oktay Selim Karaca, *Kazak Destanları-IV Murkı Batır, Nurgayşa, Aybiyşek Karabala*
Oktay Sinanoğlu, *Açıklamalı Fizik, Kimya, Matematik Ana Terimleri Sözlüğü*
Recep Toparlı-Mustafa Argunşah, *Muini'l-Mürid*
Recep Toparlı-Betül Eyövge-Yaşar Yılmaz, *Müntehabat-ı Lügat-ı Osmaniyeye*
Selami Fedakâr, *Özbek Destanları-1 Eralı ve Şirali*
Şükrü Halûk Akalın, Zeynel Cebeci, Bülent Mıtiş, Erdoğan Bada, Levent Acar ve Ali Tan, *Bilgisayar Terimleri Karşılıklar Kılavuzu*
Şükrü Halûk Akalın, Nadejda Kurpeşko-Tannagaşeva, *Şor Ağzları Sözlüğü*
Şükrü Halûk Akalın, Recep Toparlı, Belgin Tezcan Aksu, *Resimli Yeni Okul Sözlüğü*
TDK, *Bilgisayar Destekli Dil Bilimi Çalıştayı II Bildirileri (Yoğun Disk)* (Atatürk), *Geometri*, (Özel baskı)
TDK, *Mühendislik Terimleri Bilgi Şöleni*
TDK, *Türk Dünyasında Ortak Dil Türkçe Bilgi Şöleni*
TDK, *Türkiye'de Genel Ağ (İnternet)'in 10. Yılı İnternet ve Türkçe İçerik, Terimler, Standartlar ve E-Türkçe*
TDK, *Uluslararası Osmanlı Türkçesi Öncesi: Eski Türkiye Türkçesi Toplantısı Bildirileri* (3-4 Aralık 1999)

TDK, V. *Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri III*

Tuncer Gülensoy, *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi (Etimolojik Sözlük Denemesi) I.Cilt A-K*

Tuncer Gülensoy-Ebulfez Amanoğlu-Paki Küçükler, *Nabıvan Ağzı (Giriş-İnceleme-Metinler-Dizinler-Sözlük)*

Vahit Türk, *Hatipoğlu'nun Babri'l-Hakayik'i*

Yusuf Öz, *Tarih Boyunca Farsça-Türkçe Sözlükler*

Zeynep Korkmaz, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar III*

Türkçeye Emek Verenler Dizisi Çalışma Grubu: Prof. Dr. Sadık Tural başkanlığındaki Çalışma Grubunda Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın ve H. Rıdvan Çongur üye olarak görev yapmaktadır. İlk yazılı kaynaklarımızdan bugüne çalışmalarıyla, araştırmalarıyla, eserleriyle Türkçeye hizmet eden kişileri konu alan kitaplar yayımlamak amacıyla oluşturulan kurul, bu kapsamda belirlediği yüz bir yazar, şair, bilim adamı ile ilgili kitabın uzmanları tarafından yazılması çalışmalarını başlatmıştır.

Toplantılar, Konuşmalar

Türk Dil Kurumunun sürekli etkinliklerinden biri de çeşitli hedef kitlelere yönelik konuşma, söyleşi, bilgi şöleni (sempozyum), açık oturum, kurul-tay, çalıştay ve benzeri toplantılardır. Geçen yılın Türk Dil Kurumunun kuruluşunun ve Dil Bayramı'nın yetmiş beşinci yıl dönümü olması dolayısıyla konuşma ve söyleşiler yetmiş beşinci yıla yoğunlaşmıştı. Yurdun dört bir köşesinde düzenlenen bu etkinlikler, bilgisayar sunuları ile daha etkin ve ilgi çekici bir biçimde gerçekleştirilmiştir. Halkımızın, özellikle de üniversite gençliğinin bu etkinliklerimize yoğun ilgi göstermesi, hem Kurumumuz açısından hem de Türkçe açısından son derece sevindiricidir.

Üniversitelerimizle, valiliklerimizle, belediyelerimizle, dernek ve vakıflarla, kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte gerçekleştirdiğimiz etkinliklerin yanı sıra Kurumumuz Türkçe konusunda çalışma yapan öğrenci topluluklarına, üniversitelere destek de vermiştir.

Geçen yılki önemli ve anlamlı etkinliklerimizden biri de milletimizin göz bebeği Türk Silahlı Kuvvetlerinde gerçekleştirilen Türkçe toplantılarıydı. Harp Akademilerinde bu öğretim yılının ilk dersinin Türkçemizle ilgili olması, Harp Okullarında, karargâhlarda Türkçe ile ilgili söyleşilere yer verilmesi, kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin Türkçe konusuna verdiği önemin en açık göstergesidir. Türk Silahlı Kuvvetlerinde Türkçe seferberliği baş-

latan Genelkurmay Başkanımız Orgeneral Yaşar Büyükanıt'a bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Türk dilinin çeşitli alanlarına ve konularına yönelik olarak uluslararası katılımlı toplantılar da düzenleyen Kurumumuz bu kapsamdaki etkinliklere de destek sağlamıştır. Türk Dil Kurumunun uluslararası katılımlı olarak düzenlediği toplantılardan ilki İran'da yetişmiş büyük Türk şairi Şehriyar için 19-20 Şubat 2007 günlerindeki *Türk ve İran Edebiyatlarının Etkileşimi ve Şehriyar* konulu toplantıdır. Açılışına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç ve İran Meclis Başkanı Gholamali Haddad Adil'in katılarak açış konuşması yaptıkları toplantıya Türkiye'den, İran'dan ve Azerbaycan'dan bildiriyile katılan bilim adamları Şehriyar'ı ve eserlerini ele aldılar.

Her yıl olduğu gibi geçen yıl da Karaman Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri, Türk Dil Kurumunun katkılarıyla Karaman, İstanbul ve Ankara'da yapılan törenlerle gerçekleştirildi. Türk Dil Kurumunda 7 Mayıs 2007 günü düzenlenen *Türkçenin Coğrafyaları Birleştiren Kimliği* başlıklı toplantıya çeşitli ülkelerde Türkçe öğreten bilim adamları katıldı. Türk Dil Kurumunun öncülüğünde gerçekleştirilen toplantıya Güney Kore'den Prof. Dr. Suh Jae-Mahn, Sırbistan'dan Ksenija Braiek-Gduboviç, Macaristan'dan İmre Baski, Irak'tan Prof. Dr. Çoban Hıdır, İran'dan Dr. Ferzane Devletabadi, Tayvan'dan Doç. Dr. Lan Ya Tseng olmak üzere Türk dili üzerine araştırma yapan ve yurt dışında Türkçe öğreten bilim adamları katıldı.

Uluslararası katılımlı bir başka toplantı ise 27-29 Aralık 2007 günlerinde düzenlenen Gagavuz Türkçesi Araştırmaları Bilgi Şöleni idi. Gagavuz yazı dilinin kuruluşunun yüzüncü yılı dolayısıyla 2007 yılının son günlerinde yapılan toplantıya Türkiye, Moldova, Ukrayna, Azerbaycan, Almanya ve Tataristan'dan otuz dört bilim adamı katıldı.

Uluslararası katılımlı bir başka toplantı ise 7-8 Haziran 2007 günlerinde gerçekleştirdiğimiz Birinci Türk İşaret Dili Çalıştayı, bu konuda ülkemizde ilk kez düzenlenen toplantı olma özelliğini taşımaktadır. Bugüne kadar ihmal edilen Türk işaret dili, Türk Dil Kurumunun düzenlediği uluslararası katılımlı bir toplantıyla ülkemizde ilk kez bilimsel bir etkinlikte ele alınmış oluyordu. Pek çok ülkede işaret dili sözlükleri, dil bilgisi kitapları, kılavuzları yayımlanırken; çocuklar için oyunlarla işaret dili öğretim setleri hazırlanırken bir dönem ne yazık ki ülkemizde işaret dili yasaklanmıştı. Bunun bir sonucu olarak yöreden yöreye değişen, işitme engellilerimizin anlaşmalarındaki birliği sarsan farklı işaret dilleri ortaya çıkmıştır. Bugün ne yazık ki ül-

kemizde ölçünlü (standart) bir işaret dili ve parmak alfabesi bulunmamaktadır. Bu olumsuzluklar karşısında 2005 yılında kabul edilen 5378 sayılı *Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*'un on beşinci maddesiyle Türk Dil Kurumu Türk işaret dilini oluşturmakla görevlendirilmiştir. Yasal zeminin oluşmasıyla birlikte Türk işaret dili üzerine Kurumumuzun öncülüğünde çalışmalar başlatılmıştır. Ülkemizdeki işaret dili öğreticilerini ve araştırmacılarını bir araya getirdiğimiz Çalıştay'da Türk işaret dilinin oluşturulması yöntemleri üzerine bildiriler sunulmuştur. Bu çalıştayda parmak alfabesi de belirlenmiş ve kabul edilmiştir. Türk İşaret Dili Bilim ve Onay Kurulu tarafından onaylanan parmak alfabesi ilk kez 12 Temmuz 2007 günü Kurumumuzun kuruluşunun yetmiş beşinci kuruluş yıl dönümü töreninde Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in de huzurunda kamuoyuna tanıtılmıştır.

Kurumumuz, 2007 yılında Türk dili ile ilgili bazı toplantılara destek sağlayarak çeşitli kuruluşlarla iş birliği içerisinde etkinlikler de gerçekleştirmiştir. Muğla Üniversitesi ile II. Türkoloji Günleri, Marmara Üniversitesi ile Türk Kültüründe Temizlik Bilgi Şöleni, Hacettepe Üniversitesi ile Türkçe Günleri etkinlikleri Türk Dil Kurumunun desteği ile düzenlenen etkinliklerdir.

Yukarıda bazı toplantılarımız hakkında bilgiler sunduğumuz 2007 yılı etkinliklerinin yılın ilk günlerinden başlayarak tarih sırasına göre kısa bilgileri aşağıda sunulmuştur.

11 Ocak, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Ulusal Güvenlik ve Stratejik Araştırmalar Derneği, Ankara.

19-20 Şubat, *Türk ve İran Edebiyatlarının Etkileşimi ve Şebriyar*, Açış Konuşmaları: Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Dr. Ali Asghar Sherdoost, Prof. Dr. Sadık Tural, Dr. Gholamali Haddad Adil (İran Meclis Başkanı), Bülent Arınç (TBMM Başkanı). Konuşmacılar: Prof. Dr. Osman Fikri Sertkaya, Prof. Dr. Yavuz Akpınar, Prof. Dr. Elman Guliyev, Dr. Mohsen Khlijji, Dr. Yusuf Gedikli, Zakaria Tarzami, Ali Fezullahi Vahid, TDK, Ankara

22 Şubat, *Türkçenin Gücü ve Türk Dil Kurumu*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Kadınlarımız Fikir ve Kültür Derneği, İstanbul.

23 Şubat, *Türkçenin Gücü ve Türk Dil Kurumu*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Amasya Belediyesi, Amasya.

8 Mart, *Sanat Dili Türkçe*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Selçuk Üniversitesi, Konya.

9 Mart, *Türkçenin Dünü Bugünü Yarını*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, İTÜ Kültür ve Sanat Birliği, İstanbul.

15 Mart, *Türkçem Benim Ses Bayrağım*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, TED Ankara Koleji, Ankara.

16 Mart, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Bergama Anadolu Lisesi, İzmir.

20 Mart, *Ses Bayrağımız Türkçe*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Denizli Belediyesi, Denizli.

30 Mart, *Güzel Türkçemiz*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Bornova Dr. Cahit Özyeğin İlköğretim Okulu, İzmir.

30 Mart, *Türkçemiz Yozlaşmasın*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Aydın Doğan Anadolu İletişim Lisesi, İstanbul.

3 Nisan, *Türkçemize Sahip Çıkalım*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Uzman Hatice Yazıcı, Özel Yükselen İlköğretim Okulu, Çubuk, Ankara.

9 Nisan, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Birlik Vakfı Şubesi, Ankara.

11 Nisan, *Yetmiş Beşinci Yılında Türk Dil Kurumu*, Prof. Dr. Hayati Develi, Sakarya Üniversitesi, Adapazarı.

13 Nisan, *Türkçenin Yazım Sorunları*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

13 Nisan, *Türk Dünyasında Ortak İletişim Dilinin Kurulması ve Yaygınlaşmasında Söz Varlığının Önemi*, Türk-Türkmen Dil ve Edebiyatı Semineri, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Kümmet Kavus, İran.

18 Nisan, *Yetmiş Beşinci Yılında Türk Dil Kurumu ve Türkçemiz*, Açık oturum, Yöneten: Prof. Dr. Ahmet Buran, Konuşmacılar Doç. Dr. Ahat Üstüner, Yrd. Doç. Dr. Nadir İlhan, Yrd. Doç. Dr. A. Turan Sinan, Yrd. Doç. Dr. Çimen Özçam, Yrd. Doç. Dr. Ercan Alkaya, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

20 Nisan, *Yetmiş Beşinci Yılında Türk Dil Kurumu*, Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

25 Nisan, *Yetmiş Beşinci Yılında Türk Dil Kurumu*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Erzurum.

26 Nisan, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Özel Seçkin Koleji ve Fen Lisesi, Gaziantep.

28 Nisan, *Kâşgarlı Mahmud'dan Günümüze Türk Dünyasında Ortak İletişim Dili*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Uluslararası Alatoo Atatürk Üniversitesi, Bişkek, Kırgızistan.

30 Nisan, *Türkçe Üzerine Söyleşi*, Prof. Dr. Mustafa Öner, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

1 Mayıs, *Türkçe Üzerine Söyleşi*, Doç. Dr. Erdoğan Boz, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

2 Mayıs, *Türkçe Üzerine Söyleşi*, Prof. Dr. Hayati Develi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

3 Mayıs, *Dil ve Konuşma Bozuklukları*, 4. Ulusal Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresi, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

3 Mayıs, *Türkçe Üzerine Söyleşi*, Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

4 Mayıs, *Dilimiz Kirlenmesin: Türkçemize Sahip Çıkalım*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Buca Özel Yöneliş İlköğretim Okulu, İzmir.

5 Mayıs, *Türk Dili Kurultayı*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Adana Aydınlar Ocağı, Adana.

7 Mayıs, *Türkçenin Coğrafyaları Birleştiren Kimliği*, TDK, Karaman Valiliği, Karaman Belediye Başkanlığı ortak etkinliği, TDK, Ankara.

8 Mayıs, *730. Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri: Gençliğin Türkçe Şöleni*, TDK, Karaman Valiliği, Karaman Belediye Başkanlığı ortak etkinliği, TDK, Ankara.

11 Mayıs, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Yeşilova Çok Programlı Lisesi, Burdur.

13 Mayıs, *Dilimiz Kültürümüz*, Prof. Dr. Erman Artun, Doç. Dr. Melek Özyetgin, Doç. Dr. Dilek Batislam, Gaziantep Kültür, Sanat ve Edebiyat Derneği, Gaziantep.

18 Mayıs, *Türkçenin Gücü*, Necla Yalçiner, Antakya Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu, Antakya.

18-21 Mayıs, *Türkçe ve Farsçanın Söz Varlıklarının Etkileşimi Üzerine*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Tahran, İran.

24 Mayıs, *Divanî Lûgat-it-Türk'ün Azerbaycan'da Yayımlı Dolayısıyla*, Ramiz Asker, TDK, Ankara.

24-26 Mayıs, *Âşık Paşa ve Türkçe Bilgi Şöleni*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, TDK, Kırşehir Valiliği, Ahi Evran Üniversitesi iş birliği ile, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.

25 Mayıs, *Türkçe Sözlükler*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

31 Mayıs, *Kitle İletişim Araçlarında Türk Dilinin Kullanılması*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Basın Enstitüsü Derneği, İstanbul.

7-8 Haziran, *I. Türk İşaret Dili Çalıştayı*, Nimet Çubukçu (Devlet Bakanı), Doç. Dr. Hüseyin Çelik (Millî Eğitim Bakanı), Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, İsmail Barış (SHÇEK Genel Müdürü), Abdullah Güven (Özürlüler İdaresi Başkanı), TDK, Ankara.

14 Haziran, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Ata Türkçeciler Dil ve Kültür Derneği, Amasya.

18 Haziran, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, İnegöl Belediyesi, Bursa.

19 Haziran, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Akçay Belediyesi, Balıkesir.

19 Haziran, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Balıkesir Belediyesi, Balıkesir.

19 Haziran, *Türk Dilini Doğru ve Etkin Kullanma*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Gelir İdaresi Başkanlığı, İstanbul.

22 Haziran, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, İncirlik Üsüsü, Adana.

26 Haziran, *Türk Dilini Doğru ve Etkin Kullanma*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Gelir İdaresi Başkanlığı, İstanbul.

3 Temmuz, *Türkçenin Söz Varlığının Yeni Bir Veri Tabanı*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, 50. Uluslararası Sürekli Altayistik Konferansı, Kazan, Tataristan.

17 Ağustos, *Karacaoğlan'ın Söz Varlığından Türkçenin Söz Varlığına*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, 10. Altın Saz Ödüllü Karacaoğlan Âşıklar Bayramı, Düziçi, Osmaniye.

20-25 Ağustos, *Türklük Bilgisi (Türkoloji) Günleri*, Muğla Üniversitesi, Muğla.

24 Eylül, *Dil Devriminin Yetmiş Beşinci Yılında Türkçe*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.

26 Eylül, *Yetmiş Beşinci Yılında Türk Dil Kurumu ve Türkçemiz*, Prof. Dr. Bilâl Yücel, Doç. Dr. Münevver Tekcan, Doç. Dr. Nesrin Altun, Yrd. Doç. Dr. Hasan Kolcu, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

1 Ekim, *Milli Bütünlüğümüzün Vazgeçilmez Bir Unsuru Olan Türk Dilinin Gücü, Türk Dilinin Geliştirilerek Korunması Önündeki Engeller ve Türkçenin Doğru Kullanımı*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Harp Akademileri Komutanlığı Açılış Dersi, İstanbul.

10-15 Ekim, 14. Uluslararası KIBATEK Edebiyat Şöleni, Prof. Dr. Erman Artun, Kişinev-Gagavuz Yeri, Moldova.

17 Ekim, *Türkçenin Doğru ve Etkin Kullanımı*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Hava Harp Okulu Komutanlığı, İstanbul.

17-20 Ekim, *Kitâbı Dede Korkut'ta Basat Okunan İsim Üzerine Yeni Görüşler*, Ortak Türk Geçmişinden Ortak Türk Geleceğine: V. Uluslararası Folklor Kongresi, Prof. Dr. Osman Fikri Sertkaya, Bakü, Azerbaycan.

24 Ekim, *Dil Bayramının Yetmiş Beşinci Yılında Türkçe*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Niğde Üniversitesi, Niğde.

25 Ekim, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Piraziz Belediyesi, Giresun.

25 Ekim, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Giresun Belediyesi, Giresun.

26 Ekim, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Bulancak Belediyesi, Giresun.

26 Ekim, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Keşap Belediyesi, Giresun.

26 Ekim, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Dereli Belediyesi, Giresun.

26 Ekim, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası, Trabzon.

2 Kasım, *Türkçenin Yazım Sorunları*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Fatih Üniversitesi Türkçe Topluluğu, İstanbul.

3 Kasım, *Kitle İletişim Araçlarında Türk Dilinin Doğru, Güzel ve Kurallarına Uygun Kullanılması*, RTÜK ve TDK iş birliği ile, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Antalya.

10 Kasım, *Atatürk ve Türk Dili*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı Tuzla Piyade Okulu Komutanlığı, İstanbul.

13 Kasım, *Atatürk'te Dil ve Kültür*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

13 Kasım, *Türkçenin Doğru ve Güzel Kullanılması*, Prof. Dr. Recep Toparlı, RTÜK ve TDK iş birliği ile, Ankara.

15 Kasım, *Türkçenin Sorunları*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.

16 Kasım, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman.

16 Kasım, *Türkçenin Güzel Kullanılması*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Adıyaman Emniyet Müdürlüğü, Adıyaman.

18 Kasım, *Türk Dünyasında Ortak İletişim Dilinin Kurulması ve Yaygınlaştırılmasında Bilgisayar Destekli Dil Bilimi Çalışmaları*, XI. Türk Devlet ve Toplulukları Dostluk, Kardeşlik ve İşbirliği Kurultayı, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Bakü, Azerbaycan.

21 Kasım, *Kitle İletişim Araçlarında Türkçe*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Özel Burç Anadolu İletişim Meslek Lisesi, İstanbul.

21-22 Kasım, *Türk Kültüründe Temizlik Sempozyumu*, Marmara Üniversitesi ve TDK iş birliği ile, İstanbul.

28 Kasım, *Türkçenin Kullanımı*, Necla Yalçınler, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çorum.

29 Kasım, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Sivas Anadolu Lisesi, Sivas.

29 Kasım, *TDK'de Matematik Terimleri Çalışmaları*, 6. Matematik Sempozyumu, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, TOBB Üniversitesi, Ankara.

29 Kasım, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, 60. Yıl İlköğretim Okulu, Sivas.

30 Kasım, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Doğuş Üniversitesi, İstanbul.

5 Aralık, *Milli Bütünlüğümüzün Vazgeçilmez Bir Unsuru Olan Türk Dilinin Gücü, Türk Dilinin Geliştirilerek Korunması Önündeki Engeller ve Türkçenin Doğru Kullanımı*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Genelkurmay Başkanlığı, Ankara.

6 Aralık, *Türkçenin Doğru ve Etkili Kullanımı*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Kara Harp Okulu, Ankara.

7 Aralık, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Üsküdar Şeyh Şamil Lisesi, İstanbul.

8 Aralık, *Dil Bayramının Yetmiş Beşinci Yılında Türkçe*, Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Osmaniye.

11 Aralık, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Girne Amerikan Üniversitesi, Girne, KKTC.

13 Aralık, *Türkçenin Gücü*, Doç. Dr. Hanifi Vural, Reşadiye Belediyesi, Tokat.

13-15 Aralık, *Türkçe Günleri*, Hacettepe Üniversitesi ve TDK iş birliği ile, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

15 Aralık, *Türkçenin Gücü*, Prof. Dr. Recep Toparlı, Dilimizi Araştırma, Geliştirme ve Sevdirmeye Derneği, İzmir.

27-29 Aralık, *Gagavuz Türkçesi Araştırmaları Bilgi Şöleni*, Açış konuşmaları Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın, Prof. Dr. Sadık Tural, TDK, Ankara.

Kurumumuz uzmanlarının kamu kurumlarında ve kuruluşlarında Türk dili konusundaki hizmet içi eğitim etkinlikleri 2007 yılında da sürdürülmüştür. Geçen yıl bu kapsamda düzenlenen eğitim etkinlikleri ile ilgili bilgiler de aşağıda verilmektedir:

17 Ocak - 1 Mart 2007, Uzm. Betül Yılmaz, *Türk Dili ve İmla Kuralları*, Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürlüğü.

19 Mart 2007, Uzm. Belgin Aksu, *Türk Dili ve Kültürü*, MEB Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü.

20 Mart 2007, Uzm. Hatice Malkoç, *Türkçe Dil Bilgisi ve Yazışma Kuralları*, Başbakanlık Merkez Teşkilatı.

6-16 Nisan 2007, Uzm. Belgin Aksu, Uzm. Beyza Gültekin, Uzm. Hatice Malkoç, Uzm. Necla Yalçiner, Uzm. Betül Yılmaz, Uzm. Yrd. Abdullah Durkun, *Türkçe Dilbilgisi ve Yazışma Kuralları*, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı.

16 Nisan 2007, Uzm. Belgin Aksu, Uzm. Beyza Gültekin, Uzm. Necla Yalçiner, Uzm. Betül Yılmaz, *Türkçe Dilbilgisi ve Yazışma Kuralları*, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.

2 Temmuz 2007, Uzm. Belgin Aksu, *Türkçenin Resmî Yazışmalarda Doğru ve Etkin Kullanımı*, Dış Ticaret Müsteşarlığı.

6 Kasım 2007, Uzm. Hatice Malkoç, *Türkçe Dil Bilgisi ve Yazışma Kuralları*, Başbakanlık Merkez Teşkilatı.

9 Kasım 2007, Uzm. Necla Yalçiner, *Türkçe Dilbilgisi ve Yazışma Kuralları*, Halk Bankası.

13-14 Kasım 2007, Uzm. Hatice Malkoç, Uzm. Âdem Terzi, Uzm. Necla Yalçiner, Uzm. Betül Yılmaz, *Türkçe Dil Bilgisi ve Yazışma Kuralları*, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı.

13-14 Kasım 2007, Uzm. Necla Yalçiner, *Türkçe Dilbilgisi ve Yazışma Kuralları*, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı.

7-10 Aralık 2007, Uzm. Necla Yalçiner, *Türkçe Dilbilgisi ve Yazışma Kuralları*, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü.

7-10 Aralık 2007, Uzm. Hatice Malkoç, *Türkçe Dil Bilgisi ve Yazışma Kuralları*, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı.

Ayrıca, uzmanlarımızdan Hatice Malkoç ve Betül Yılmaz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan “Türkçedeki Bozulma ve Yabancılaşmanın Araştırılması, Türkçenin Korunması ve Etkin Kullanımı İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu”nun 8.3.2007-15.5.2007 tarihleri arasındaki bütün toplantılarına ve rapor hazırlama çalışmalarına Kurumumuzu temsilen katılarak katkıda bulunmuşlardır.

Diğer Etkinliklerimiz

Kişilerin söz varlığını geliştirmelerine katkıda bulunmak amacıyla *Dağarcığımızda Her Gün İki Söz* etkinliği ile bizlere e-posta adresini gönderen herkese e-posta ile her gün iki sözcük gönderiyoruz. Bu hizmetimize üye olan yaklaşık altmış bin kişiye 1001 gündür e-posta ile gönderdiğimiz sözlerin sayısı 2.002'ye ulaştı.

TRT ile iş birliğimizin bir sonucu olarak son bir yılda, Türk dili ile ilgili konularda yüze yakın radyo ve televizyon konuşması yapılmıştır. Türk Dil Kurumu bu yıl da kitle iletişim araçlarında doğru ve güzel Türkçe kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla TRT ile iş birliği içerisinde TRT Genel Müdürlüğünde Türkçe Dil Bilgisi Hizmet İçi Eğitim Kursu düzenlemiştir. Yerel ve bölgesel radyo-televizyon yayınlarında doğru ve güzel Türkçenin yaygınlaştırılması amacıyla Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığı tarafından düzenlenen seminerlere ve diğer etkinliklere de Kurumumuz destek vermektedir. Anadolu Ajansı ile birlikte yürüttüğümüz çalışmalar sonucunda haber metinlerinin dili ve yazımı konusunda iş birliği sağlanmıştır.

Bu olumlu gelişmelere karşın Türkçenin kullanımında yaşanan olumsuzluklara da değinmek gerekmektedir.

Binlerce yıllık geçmişiyle, on iki milyon kilometre karelik geniş bir coğrafya parçasında çeşitli lehçeleriyle ve yaklaşık 220 milyon konuşuruyla, mükemmel ses, biçim ve söz dizimi özellikleriyle, geniş söz varlığıyla yeryüzünün en güçlü dillerinden biri olan Türkçe, hiç de hak etmediği olumsuzluklarla karşı karşıyadır. Yaşamın çeşitli alanlarında yaşanan yabancılaşma akımı içerisinde yabancı kaynaklı sözlerin olur olmaz her yerde kullanılması; iş yerlerine, ürünlere yabancı kaynaklı adlar verilmesi ve kitle iletişim araçlarında Türkçenin yanlış ve bozuk kullanılması karşısında birtakım yasal düzenlemelere gidilmesi gerekmektedir.

Türkçenin kullanımını konusunda yaşanan başıboşlukları giderecek yasal düzenlemelerin yapılması gereğine inanıyoruz. Bu yasal düzenlemelerin yapılmasına kadar geçecek zaman içerisinde Türk Dil Kurumu boş durmamakta, iş yerlerinde Türkçe ad kullanılması yolunda belediyelerimizle iş birliği içerisinde çalışmalar yürütmektedir. Türk Dil Kurumunun teşvikleri sonucunda bugün sayısı yüze yaklaşan belediye, iş yerlerinde Türkçe ad kullanılması yolunda karar almıştır. Türk Dil Kurumu bu belediyeleri ödüllendirerek diğer belediyelere örnek göstermektedir. Geçen yıl ödül verdiğimiz belediyeler ile iş yerlerinde Türkçe ad kullanılması yolunda etkinlik düzenleyen kuruluşlar şunlardır:

Amasya Belediyesi 23 Şubat 2007, Denizli Belediyesi 20 Mart 2007, İnegöl Belediyesi 18 Haziran 2007, Akçay Belediyesi 19 Haziran 2007, Balıkesir Belediyesi 20 Haziran 2007, Giresun Belediyesi 25 Ekim 2007, Piraziz Belediyesi 25 Ekim 2007, Bulancak Belediyesi 26 Ekim 2007, Keşap Belediyesi 26 Ekim 2007, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası 26 Ekim 2007,

Türkiye Yazarlar Birliği Trabzon Şubesi 26 Ekim 2007, Reşadiye Belediyesi
13 Aralık 2007.

İş yerlerinde Türkçe ad kullanılması yolunda cesur olan ve Türk Dil Kurumu tarafından ödüllendirilmesi kararlaştırılan Emiralem, Karşıyaka, Bodrum, Beykoz, İnkızar belediyelerinin ödülleri ise önümüzdeki günlerde verilecektir.

Türk Dil Kurumu, önceki yıl başlatığı çalışmayla yabancı olan adını Türkçeyle değiştiren kuruluşları ödüllendirmeyi 2007 yılında da sürdürmüştür. Yurt çapında yürütülen bu çalışmayla pek çok kuruluş Türkçe ad almıştır. Bu kapsamdaki en anlamlı ödül ise *BJK Store* olan mağazalarının adını *Kartal Yuvası* olarak değiştiren Beşiktaş kulübümüze 5 Nisan 2007 günü verilmiştir. Beşiktaş'ın bu uygulamasının diğer takımlarımıza da örnek oluşturmasını diliyoruz.

Bir yaptırım gücü olmamasına karşın Türk Dil Kurumu; Türkçeyi bozan, yabancılaştıran kurumlara, kuruluşlara uyarı ve bilgilendirme yazıları göndermektedir.

Türk Dil Kurumunun geçen bir yıl içerisindeki bütün etkinliklerini bir yazıya sığdırmak mümkün değildir. Türk Dil Kurumu, Türkçenin söz konusu olduğu her alanda üzerine düşen görevi yerine getirmeye çalışmaktadır. Yetmiş beş yılı ardında bırakan Türk Dil Kurumu, kurucusu Atatürk'ün ilkeleri doğrultusunda çalışmalarını sonsuza kadar sürdürecektir.

Başta ulu önder Atatürk olmak üzere, Türk diline emek verenleri, Türk Dil Kurumuna hizmet edenleri saygı ve şükranla anıyoruz.

